

Seat No.

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023
Marathi (Optional) Paper-XI
MARO25: Vadmayin Sanskruti

Day and Date: Monday, 11/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 वाङ्मय निर्मिती कोणासाठी होत असते ?
अ. संस्कृती ब. समाज क. प्रकाशक ड. वितरक
- 2 कोणत्या संबंधाच्या व्यवस्थेला समाज म्हणतात ?
अ. ऐतिहासिक ब. सांस्कृतिक क. राजकीय ड. सामाजिक
- 3 सामूहिक वर्तनाचे प्रमाणिकरण म्हणजे काय ?
अ. प्रमाणके ब. नियमने क. संसाधने ड. मानके
- 4 वाङ्मय निर्मितीमध्ये कोणत्या संकल्पनेचा सर्वात जास्त वापर केला जातो ?
अ. कल्पना ब. प्रतिमा क. अनुभव ड. प्रतिभा
- 5 "जिच्यामुळे माणसाला जगावेसे वाटते तिला संस्कृती म्हणतात" हे विधान कोणत्या विचारवंतांचे आहे ?
अ. राईट ब. सोरोकिन क. इमर्सन ड. गिडिंग्ज
- 6 संत एकनाथ महाराजांनी ४५० वर्षापूर्वी कोणत्या भारुडाची रचना केली होती ?
अ. ऐरण ब. वैरण क. एडका ड. ऐवज
- 7 'गोपाला - गोपाला देवकीनंदन गोपाला' हे लोकप्रिय भजन कोणाचे आहे ?
अ. संत चोखामेळा ब. संत एकनाथ क. संत गाडगेबाबा ड. संत नामदेव
- 8 कीर्तनात वीणा, टाळ, मृदंग आणि कोणत्या वाद्यांचा संगीतासाठी उपयोग केला जातो ?
अ. ढोलकी ब. पखवाज क. ताशा ड. ढोल
- 9 कशा नंतर 'जय जय रघुवीर समर्थ' असा जयघोष केला जातो ?
अ. प्रार्थना ब. नांदी क. निरोप गीत ड. नमन
- 10 कीर्तन ऐकायचे, अनुभवायचे, पहावयाचे असते म्हणूनच कीर्तनाला कोणती सिद्ध कला म्हणतात ?
अ. दृश्य ब. श्राव्य क. प्रयोग ड. दृक - श्राव्य
- 11 कोणत्या कालखंडात मराठी समाजाचा पाश्चात्य संस्कृतीशी संबंध आला ?
अ. प्राचीन ब. मध्ययुगीन क. अर्वाचीन ड. प्रागैतिहासिक

- 12 कोणते तंत्र अस्तित्वात आल्यावर वाङ्मय संस्कृतीने श्रवणयुगातून वाचनयुगात प्रवेश केला ?
 अ) कथन ब) कीर्तन क) निवेदन ड) मुद्रण
- 13 आधुनिक वाङ्मय संस्कृतीसमोर कोणत्या वाङ्मयाचा आदर्श होता ?
 अ. संस्कृत ब. हिंदी क. मराठी ड. इंग्रजी
- 14 आधुनिक काळात कोणाच्या मार्फत लेखकाच्या साहित्याचा बाजारपेठेशी संबंध येतो ?
 अ. वाचक ब. वितरक क. प्रकाशक ड. समीक्षक
- 15 छापील साहित्य उपलब्ध झाल्यामुळे वाचकाला कोणाच्या मतांची योग्यायोग्यता ठरवता येऊ लागली ?
 अ. प्रकाशक ब. समीक्षक क. लेखक ड. वितरक

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 'संस्कृती' .
- 2 समाज आणि संस्कृती यांच्यातील सहसंबंध .
- 3 वाङ्मयाचे बदलते रूप .
- 4 'वाङ्मयीन संस्कृतीला समृद्ध करणारा घटक : पुस्तके' .

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 समाज , संस्कृती आणि वाङ्मय ह्या तिन्ही मानव केंद्रीत संकल्पना विशद करा .
- 2 तमाशा या लोककला प्रकारचे स्वरूप विशद करा .
- 3 आधुनिक वाङ्मयीन संस्कृतीची संकल्पना स्पष्ट करा .
- 4 आधुनिक मराठी वाङ्मयीन संस्कृतीच्या अभिसरणात मराठी लेखक - वाचकाची भूमिका स्पष्ट करा .

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 तमाशा , लळीत आणि भारुड या सादरीकरणाच्या घटकांविषयी चर्चा करा .
- 2 आधुनिक काळातील मराठी वाङ्मयीन संस्कृतीच्या जडणघडणीस कारणीभूत ठरलेल्या घटकांची सविस्तर चर्चा करा .

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023
Marathi (Optional) Paper-XI
MARO25: Vadmayin Sanskruti

Day and Date: Monday, 11/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 वाङ्मय निर्मिती कोणासाठी होत असते ?

अ. संस्कृती ब. समाज क. प्रकाशक ड. वितरक

Option 2

2 कोणत्या संबंधाच्या व्यवस्थेला समाज म्हणतात ?

अ. ऐतिहासिक ब. सांस्कृतिक क. राजकीय ड. सामाजिक

Option 4

3 सामूहिक वर्तनाचे प्रमाणिकरण म्हणजे काय ?

अ. प्रमाणके ब. नियमने क. संसाधने ड. मानके

Option 2

4 वाङ्मय निर्मितीमध्ये कोणत्या संकल्पनेचा सर्वात जास्त वापर केला जातो ?

अ. कल्पना ब. प्रतिमा क. अनुभव ड. प्रतिभा

Option 4

5 "जिच्यामुळे माणसाला जगावेसे वाटते तिला संस्कृती म्हणतात" हे विधान कोणत्या विचारवंतांचे आहे ?

अ. राईट ब. सोरोकिन क. इमर्सन ड. गिडिंग्ज

Option 4

6 संत एकनाथ महाराजांनी ४५० वर्षापूर्वी कोणत्या भारुडाची रचना केली होती ?

अ. ऐरण ब. वैरण क. एडका ड. ऐवज

Option 3

7 'गोपाला - गोपाला देवकीनंदन गोपाला' हे लोकप्रिय भजन कोणाचे आहे ?

अ. संत चोखामेळा ब. संत एकनाथ क. संत गाडगेबाबा ड. संत नामदेव

Option 3

8 कीर्तनात वीणा , टाळ , मृदंग आणि कोणत्या वाद्यांचा संगीतासाठी उपयोग केला जातो ?

अ. ढोलकी ब. पखवाज क. ताशा ड. ढोल

Option 2

9 कशा नंतर 'जय जय रघुवीर समर्थ' असा जयघोष केला जातो ?

अ. प्रार्थना ब. नांदी क. निरोप गीत ड. नमन

Option 4

10 कीर्तन ऐकायचे , अनुभवायचे , पहावयाचे असते म्हणूनच कीर्तनाला कोणती सिद्ध कला म्हणतात ?

अ. दृश्य ब. श्राव्य क. प्रयोग ड. दृक - श्राव्य

Option 3

11 कोणत्या कालखंडात मराठी समाजाचा पाश्चात्य संस्कृतीशी संबंध आला ?

अ. प्राचीन ब. मध्ययुगीन क. अर्वाचीन ड. प्रागैतिहासिक

Option 3

12 कोणते तंत्र अस्तित्वात आल्यावर वाङ्मय संस्कृतीने श्रवणयुगातून वाचनयुगात प्रवेश केला ?

अ) कथन ब) कीर्तन क) निवेदन ड) मुद्रण

Option 4

13 आधुनिक वाङ्मय संस्कृतीसमोर कोणत्या वाङ्मयाचा आदर्श होता ?

अ. संस्कृत ब. हिंदी क. मराठी ड. इंग्रजी

Option 3

14 आधुनिक काळात कोणाच्या मार्फत लेखकाच्या साहित्याचा बाजारपेठेशी संबंध येतो ?

अ. वाचक ब. वितरक क. प्रकाशक ड. समीक्षक

Option 3

15 छापील साहित्य उपलब्ध झाल्यामुळे वाचकाला कोणाच्या मतांची योग्यायोग्यता ठरवता येऊ लागली ?

अ. प्रकाशक ब. समीक्षक क. लेखक ड. वितरक

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 'संस्कृती' .

Ans:

2 समाज आणि संस्कृती यांच्यातील सहसंबंध .

Ans:

3 वाङ्मयाचे बदलते रूप .

Ans:

4 ' वाङ्मयीन संस्कृतीला समृद्ध करणारा घटक : पुस्तके ' .

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 समाज , संस्कृती आणि वाङ्मय ह्या तिन्ही मानव केंद्रीत संकल्पना विशद करा .

Ans:

2 तमाशा या लोककला प्रकारचे स्वरूप विशद करा .

Ans:

3 आधुनिक वाङ्मयीन संस्कृतीची संकल्पना स्पष्ट करा .

Ans:

4 आधुनिक मराठी वाङ्मयीन संस्कृतीच्या अभिसरणात मराठी लेखक - वाचकाची भूमिका स्पष्ट करा .

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 तमाशा , लळीत आणि भारुड या सादरीकरणाच्या घटकांविषयी चर्चा करा .

Ans:

2 आधुनिक काळातील मराठी वाङ्मयीन संस्कृतीच्या जडणघडणीस कारणीभूत ठरलेल्या घटकांची सविस्तर चर्चा करा .

Ans:
